

Innst. O. nr. 37

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget fra næringskomiteen

Ot.prp. nr. 16 (2003-2004)

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern, lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell og lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Denne proposisjonen tar for seg forslag om endringer i tre lover. For det første fremmes det forslag om nye hjemler for gebyr og avgiftsfinansiering av matforvaltningen i bestemmelser i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern (dyrevernloven), i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) og i lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl (husdyravlloven). For det andre fremmes det forslag om endringer i dyrevernloven som går ut på å legge tilsynet med dyrevernlovgivningen til departementet for videre delegasjon til det nye Mattilsynet. For det tredje fremmes det forslag om tekniske lovtilpasninger i dyrevernloven og dyrehelsepersonelloven som følge av omorganiseringen av matforvaltningen.

1.2 Finansiering av matforvaltningen

Prinsippene for finansieringen av matforvaltningen slik de var nedfelt i høringsnotatet, ble lagt fram i St.prp. nr. 65 (2002-2003) og ble tatt til orientering av Stortinget i forbindelse med behandlingen av denne.

Landbruksdepartementet legger med dette frem forslag til analoge gebyr- og avgiftsbestemmelser i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern (dyrevernloven), lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer

og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) og lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl (husdyravlloven). Forslaget er i tråd med prinsippene om finansieringen av matforvaltningen som ble lagt fram i høringsnotatet om forenklet modell for finansiering av matforvaltningen, som ble sendt på høring 25. mars 2003. Prinsippene er også nærmere beskrevet i Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) om lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

Den nye finansieringsmodellen legger til grunn visse generelle prinsipper for de avgifts- og gebyrordninger som skal etableres. De oppgaver i matforvaltningen som ikke kan knyttes til brukere/brukergrupper, skal finansieres over statsbudsjettet uten bruk av gebyrer/avgifter. Oppgaver som kan knyttes direkte til klart definerte brukere eller brukergrupper skal kunne finansieres med gebyrer. For oppgaver hvor det ikke er en klar sammenheng mellom oppgave og bruker, men hvor oppgaven like fullt er brukerrettet, vil det være aktuelt å benytte øremerkede avgifter.

Basert på en vurdering av sammenheng mellom oppgaver og bruker anses følgende oppgaver å kunne brukerfinansieres; tilsyn, kartlegging og overvåking, utferdigelse av attester, godkjenninger mv. Følgende oppgaver antas delvis å kunne brukerfinansieres; beredskap, faglig rådgivning, kommunikasjon og samfunnskontakt, kompetanseutvikling og administrasjon.

Finansieringsmodellen skal utformes slik at forvaltningen innenfor de generelle prinsippene for budsjettering og styring, kan rette innsatsen mot de områder hvor behovene til enhver tid er størst - på kort og lang sikt. Detaljerte bestemmelser om de enkelte gebyr- og avgiftsordninger vil nedfelles i forskrift hjemlet i gebyr- og avgiftsbestemmelsene i de ulike lover og være gjenstand for egen høring.

Mattilsynet vil ha ansvaret for å føre tilsyn og kontroll med den nye matloven, samt også lov om dyrevern, lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell og lov om husdyravl. Forslaget til ny avgifts- og gebyrhjemmel i § 21 i den nye matloven er begrenset til innkreving og bruk av avgifter og gebyrer innenfor matlovens virkeområde og kan ikke hjemle virksomhet som matforvaltningen utfører i henhold til annet regelverk. Det er derfor nødvendig for finansiering av disse oppgavene at det ligger en hjemmel for innkreving av gebyrer og avgifter i de respektive lovene.

Forslaget innebærer at det blir mulig å kreve inn gebyrer for tilsyn, kontroll og særskilte ytelser etter de tre lovene.

For å finansiere aktiviteter som matforvaltningen utfører etter de tre lovene knyttet til dyr som brukes til produksjon av næringsmidler og som ikke dekkes av gebyrbestemmelsen i første ledd, foreslås det hjemmel for å kreve inn avgift på næringsmidler.

For å finansiere aktiviteter som matforvaltningen utfører etter de tre lovene knyttet til dyr som ikke brukes til produksjon av næringsmidler og som ikke dekkes av gebyr etter første ledd, foreslås det hjemmel for avgift på fôr til slike dyr. Avgiften kreves inn på produsent- eller importørleddet.

Bestemmelsene som foreslås i de tre lovene er i stor grad samsvarende med hensyn til ordlyd.

Lov om dyrevern

Lovens formål er å hindre at dyr kommer i fare for å lide unødige, og loven nedfeller en plikt for alle til å behandle dyr på en god måte og ta hensyn til dyrenes instinkt og naturlige behov. Forvaltningsansvaret for dyrevernloven ligger i dag hos Landbruksdepartementet. Forvaltningsansvaret for loven for så vidt gjelder akvatiske organismer blir overført til Fiskeridepartementet fra 1. januar 2004.

En rekke høringsinstanser hadde prinsipielle innvendinger mot modellen til avgiftsfinansiering av matforvaltningen og har uttrykt bekymring for økning i avgiftsfinansiering og derav økte kostnader for de enkelte næringene. Flere instanser påpeker at finansieringen av matforvaltningen bør være en offentlig oppgave som må dekkes gjennom midler over statsbudsjettet. Departementet viser til at prinsippene for finansieringen av matforvaltningen er nedfelt i forslag til avgifts- og gebyrhjemmel i den nye matloven. Den foreslåtte avgifts- og gebyrhjemmelen i lov om dyrevern bygger på denne foreslåtte hjemmelen i matloven.

Når det gjelder § 27 har departementet støttet de høringsinstanser som fraråder å oppheve bestemmelsen. Deler av § 27 regulerer utgifter i forbindelse med at tilsynsmyndighet må foreta seg konkrete tiltak overfor dyreeier som ikke gjennomfører pålegg. Dette kan sammenlignes med tilsvarende bestemmelse i

den nye matlovens § 23 andre ledd. Kravet om at tilsynsmyndighet skal kunne gjennomføre nødvendige tiltak for ansvarliges regning er nedfelt i EØS-regelverket. Det vil ikke være i tråd med EØS-avtalen at tilsynsmyndigheten ikke lenger har en hjemmel til å kunne gjennomføre nødvendige tiltak for den ansvarliges regning. Departementet foreslår en videreføring av denne bestemmelsen i en justert form.

Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

Lovens formål er å bidra til at dyrehelsepersonell utøver forsvarlig virksomhet og dermed bidrar til god dyrehelse, forsvarlig dyrevern, trygg mat og ivaretagelse av miljøhensyn. Staten har det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste. Loven gjelder for veterinærer og bl.a. for fiskehel-sebiologer og dyrepleiere.

I høringsnotatet ble foreslått at i tillegg til at enhver omfattet av loven skal betale gebyr for utgifter til å dekke kostnader med tilsyn, kontroll og særskilte ytelser osv., innføres en avgift på næringsmidler for å dekke tilsyn og kontroll etter dyrehelsepersonelloven, herunder veterinær vaktordning og det veterinærmedisinske rettsråd, i den utstrekning aktiviteten retter seg mot dyr som brukes til produksjon av næringsmidler. Avgiften kan pålegges virksomheter omfattet av den nye matloven. For tilsyn og kontroll etter dyrehelsepersonelloven, herunder veterinær vaktordning og det veterinærmedisinske rettsråd, som er rettet mot dyr som ikke blir brukt i produksjon av næringsmidler, er det foreslått en avgift på fôr til slike dyr. Avgiften pålegges produsenter eller importører av fôret.

En del høringsinstanser har uttalt generell motstand mot det foreslåtte finansieringssystemet. NBL/FHL er videre ikke enig i at det veterinærmedisinske rettsråds arbeid og vaktordning for dyrehelsepersonell anses dekket av tilsyns- og kontrollbegrepet. Dette vil i så tilfelle kunne undergrave rettsrådets uavhengige posisjon.

Statens dyrehelsetilsyn mener at ved å legge vaktordning for dyrehelsepersonell og plikter som følge av loven inn under begrepet tilsyn og kontroll, foretar man en utvidende tolking av ordlyden. Dyrehelsepersonells virksomhetsutøvelse faller utenfor begrepet så lenge den ikke er knyttet til offentlig myndighetsutøvelse.

Kjøttindustriens fellesforening mener at oppgavene i loven har liten relevans i forhold til produksjon og fremstilling av næringsmidler og at veterinærvakten bør dekkes innenfor offentlige budsjetter. Veterinærmedisinsk rettsråds konklusjoner og råd er viktig for myndighetene ved utarbeidelse av lover og forskrifter og bør derfor betraktes som en del av regelverksutvikling som ikke skal brukerfinansieres. Utta-

lelser som ikke er knyttet til regelverksutvikling bør kunne gebyrfinansieres.

Når det gjelder finansieringssystemet viser departementet til hva som er sagt innledningsvis om gebyr- og avgiftsfinansiering av matforvaltningen samt det som er omtalt under de generelle vurderingene i forbindelse med de tilsvarende endringsforslag i dyrevernloven.

I St.prp. nr. 65 (2002-2003) er det sagt at beredskapsoppgaver for å opprettholde nødvendig kapasitet og kompetanse slik at Mattilsynet til enhver tid kan håndtere krisesituasjoner på en adekvat måte, anses dekket av tilsyns- og kontrollbegrepet. Veterinær vaktordning er etter departementets mening en slik beredskapsoppgave som dekkes av tilsyns- og kontrollbegrepet slik det er definert og kan derfor delvis brukerfinansieres i tråd med de prinsipper som finansieringen av matforvaltningen bygger på. Det veterinærmedisinske rettsråds arbeid er etter departementets mening dekket av tilsyns- og kontrollbegrepet i den grad det opptrer som rådgiver for veterinærmyndighetene, retten, påtalemyndigheten, offentlige forsvarene og oppnevnte sakkyndige i veterinærmedisinske spørsmål og dyrevern i forbindelse med sivile saker og straffesaker. Som en konsekvens av at rettsrådets oppgaver anses omfattet av den generelle avgifts- og gebyrbestemmelsen, foreslår departementet å oppheve den særskilte gebyrbestemmelsen i dyrehelsepersonellovens § 31 tredje ledd.

Lov om husdyravl

Lovens formål er å sikre forsvarlig husdyravl, herunder kunstig overføring av sæd, egg og embryo.

En del høringsinstanser uttrykte en generell bekymring for økning i avgifts-/gebyrnivået. NBL/FHL mener det er uakseptabelt at andre enn virksomheter som driver med organisert husdyravl, gjøres ansvarlig for tilsyn med husdyravl etter loven. Kjøttindustriens fellesforening viser til at de helsemessige sidene ved avlsarbeidet i liten grad er omfattet av husdyravlloven. Loven sikter primært til å få bedre produksjonsdyr for å få bedre økonomi i primærproduksjonen og er i liten grad knyttet til produksjon og fremstilling av næringsmidler. Tiltak mot primærproduksjon bør dekkes av offentlige budsjetter, eventuelt i kombinasjon med gebyrer knyttet til bestemte tjenester.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Det nye finansieringssystemet innebærer at matforvaltningens oppgaver knyttet til tilsyn og kontroll og øvrige oppgaver med lov om dyrevern, lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell samt lov om husdyravl i større grad vil kunne brukerfinansieres. Dette er i tråd med finansieringen av matforvaltningens øvrige oppgave. Det legges opp til å utarbeide et

enhetlig system for finansiering av matforvaltningens samlede virksomhet, og en større mulighet for brukerfinansiering av oppgavene er viktig for å sikre dette.

1.3 Endringer i tilsynsmodell i dyrevernloven

Forslaget til endring av tilsynsmodell tar hensyn til Stortingets uttalelser i behandlingen av St.meld. nr. 12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd, jf. Innst. S. nr. 226 (2002-2003).

Flere av høringsinstansene har gitt sin uttalelse i lys av resultatet av Stortingets behandling av stortingsmeldingen. Et par høringsinstanser, herunder Justisdepartementet, mener at høringsnotatet gir få opplysninger om tilsynsmodellen, og Justisdepartementet ga uttrykk for at det er vanskelig å ta stilling til modellen ut fra de opplysninger som forelå.

Mange av høringsinstansene er positive til at Mattilsynet overtar forvaltningsansvaret for dyrevernnemndene. Flere stiller seg også positive til at antallet nemnder reduseres, samtidig som det er flere av høringsinstansene som uttrykker bekymring for at en reduksjon vil føre til bortfall av lokal forankring og lokalkunnskap. Det nevnes bl.a. at med færre nemnder blir det viktig at nemndmedlemmene representerer hele lokalområdet, for at Mattilsynet skal ha lokalkunnskap om dyreholdet. De fleste høringsinstansene er videre positive til eller har unnlatt å kommentere forslaget om at Mattilsynet selv skal oppnevne nemndene. Noen høringsinstanser mener det vil være riktig å lovfeste opprettelsen av dyrevernnemnder, deres sammensetning og oppgaver.

Landbruksdepartementet mener at ansvaret for tilsyn med dyrevernloven bør delegeres fra departementet til Mattilsynet, som skal kunne oppnevne dyrevernnemnder. Etter Stortingets behandling av dyrevernmeldingen vil forslaget om at dyrevernnemndene bare skal være rådgivende, ikke bli videreført, og dyrevernnemndenes rolle i dyrevernarbeidet vil bli opprettholdt. Dette vil også gi en bedre forståelse for hvordan modellen vil se ut, jf. Justisdepartementets kommentarer.

Mattilsynet vil ha den nødvendige kompetanse til å vurdere om medlemmene i dyrevernnemndene har tilstrekkelig kunnskap, interesse for dyrehold, og kjennskap til prinsipper for utøving av inspeksjon og rolleforståelse. Departementet viderefører ellers lovfesting om opprettelse av dyrevernnemnder med krav om minst én nemnd i hver av Mattilsynets lokalområder. Mattilsynet bør få vurdere hvor mange nemnder som skal oppnevnes utover de lovpålagte. Nemndenes sammensetning, omfang og antall til enhver tid må vurderes i lys av bl.a. størrelsen på områdene. Det må tilstrebes at en får inn folk med lokalkjennskap og ellers bygger på de kriterier som ligger nedfelt i dagens bestemmelser. Hele kapittelet om dyrevern-

nemnder foreslås omarbeidet for å gjenspeile de forslag som fremmes. En del av dagens detaljbestemmelser i loven hører mer naturlig hjemme i forskrifter.

Mattilsynets ansvar for å oppnevne og instruere dyrevernemnder, vil gi noe økning i tilsynets administrasjon i forhold til nemndene. En reduksjon i antall statlige dyrevernemnder vil innebære lavere kostnader til kompetanseutvikling, men medføre økte reisekostnader på grunn av større tilsynsområder. Økonomiske konsekvenser vil for øvrig avhenge av hvordan nemndene benyttes i det løpende tilsynet. Generell vedtaks- og tiltaksmyndighet for Mattilsynet vil medføre økte utgifter for tilsynet.

Landbruksdepartementet vil som følge av omorganisering av matforvaltningen foreslå noen tekniske lovtilpasninger som for eksempel betegnelser på forvaltningsorganer i dyrevernloven og dyrehelsepersonelloven.

2. KOMITEENS MERKNADER

2.1 Generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli og Aud Gaundal, fra Høyre, Ivar Kristiansen, Michael Momyr og Erlend Nornes, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lødve Solholm, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjødrem, og fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til at de endringsforslag som fremmes i denne proposisjonen er endringer som følge av etablering av det nye Mattilsynet og som kommer som følge av lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven).

Komiteen viser videre til at forslagene omfatter endringer i dyrevernloven, dyrehelsepersonelloven og husdyravloven. Forslagene omfatter både bestemmelser om gebyrer og avgifter, hvor forslagene til endringer er i tråd med de prinsippene om finansiering av matforvaltningen som ble lagt frem i Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) Om lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven), samt endringer som følge av vedtak fattet i forbindelse med tidligere behandlinger av saker vedrørende det nye Mattilsynet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Stortinget også behandler Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) om lov om matproduksjon og mattrygghet mv. I den forbindelse har et

flertall i komiteen bestående av Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti pekt på at intensjonene ved å etablere et nytt mattilsyn var å redusere kostnadene både for staten og for tilsynsobjektene. Flertallet mener at dette også må gjelde forbrukerne.

Flertallet vil understreke det prinsipp at oppgaver som ikke kan knyttes til bruker/brukergrupper, skal finansieres over statsbudsjettet, og at oppgaver som kan knyttes direkte til klart definerte brukere eller brukergrupper skal kunne finansieres med gebyrer. Videre vil flertallet vise til at for oppgaver hvor det ikke er en klar sammenheng mellom oppgaver og bruker, men hvor oppgaven like fullt er brukerrettet, vil det være aktuelt å benytte øremerkede midler.

Flertallet vil peke på at det har vært reaksjoner også på avgiftene i forbindelse med dyrevernloven og dyrehelsepersonelloven, og at enkelte høringsinstanser ikke synes at finansieringsmodellen for avgiftene er logiske for brukerne.

Flertallet vil derfor be om at departementet ved utarbeidelse av forskriftene tar hensyn til at avgifter skal være logiske for brukere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til partiets syn på finansiering av tilsyn med virksomheter slik det fremkommer i innstillingen til Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) Om lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven).

Disse medlemmer mener at i den grad tilsyn med virksomheter skal finansieres med avgifter og gebyrer, må dette begrense seg til tjenester som er direkte relatert til tilsynet. Disse medlemmer registrerer at tilsynsbegrepet i proposisjonen og i forslaget til ny matlov omfatter mange andre forvaltningsoppgaver enn tilsyn, så som generell beredskap mot mat/helsekriser, generell kartlegging/overvåking, administrative støttefunksjoner og kompetanseutvikling, laboratorietjenester, vitenskapelige vurderinger, FoU-basert forvaltningsstøtte, kommunikasjon og samfunnskontakt, og sier seg uenig i dette.

Disse medlemmer viser til at forslagene fra Regjeringen blant annet innebærer at pliktsubjekter etter matloven vil gjøres økonomisk ansvarlig for det fremtidige mattilsynets virksomhet på områder som enten er irrelevante for en lang rekke av aktørene eller som er irrelevante for alle. Disse medlemmer vil i denne sammenheng henlede oppmerksomheten på at det i sjette avsnitt i kap. 2.2 i proposisjonen er anført følgende:

"Finansieringsmodellen skal fremstå som enkel, oversiktlig og logisk for tilsynets brukere og forbrukere. Det skal være en logisk sammenheng mellom de oppgavene som matforvaltningen utfører og måten de finansieres på."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet finner det ikke logisk at for eksempel mineralvannsprodusenter gjøres økonomisk ansvarlige for tilsyn med dyrehelse hos selskapsdyr, dyrevern og veterinær vaktordning. Tilsvarende er det heller ikke logisk når sjømatprodusenter gjøres økonomisk ansvarlige for tilsyn med offentlige bestemmelser om storfe- og hesteavl. Disse medlemmer mener på dette grunnlag at forslagene fremstår som irrelevante for pliktsubjektene, og er i realiteten fiskale avgifter som disse medlemmer vil gå mot.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at disse medlemmer i forbindelse med behandling av Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) foreslo at maksimum 70 pst. av utgiftene knyttet til det nye Mattilsynet skal belastes næringa.

2.2 Merknader til de enkelte paragrafer og forslag til lovendringer

Dyrevernavloven ny § 30 a Avgifter og gebyrer, dyrehelsepersonelloven § 37 a Avgift og gebyr og husdyravloven § 6 a Avgift og gebyr

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, viser til at det i forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) om lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) har vært reaksjoner på finansieringsmodellen fra næringsmiddelindustrien. Flertallet har registrert at de samme innsigelser har kommet til endringer av disse paragrafene.

Flertallet kan forstå de innsigelser som har kommet, men vil peke på at denne lovendring er et ledd i å forenkle finansieringen av matforvaltningen. Flertallet viser til at de prinsippene som er lagt til grunn er en finansiering som innebærer forenkling, gir lave administrative kostnader, gir mulighet til å se hele matproduksjonskjeden i sammenheng og ikke legger utilsiktede bindinger på matforvaltningens prioriteringer.

Flertallet vil peke på at siden en legger opp til en slik forenklet finansieringsmodell, som kan føre til at enkelte pliktsubjekter betaler avgift som føles urettferdig, må avgiftene legges på et lavest mulig nivå.

Flertallet har for øvrig ingen merknader.

Lov om dyrevern

TILSYNSMODELL I DYREVERNLOVEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til Stortingets uttalelser i

forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 12 (2002-2003) om dyrevern og dyrehelse, hvor Stortinget ikke ønsket å redusere dyrevernemndenes rolle i dyrevernarbeidet.

Flertallet støtter forslaget om sette krav til at det skal være minst én dyrevernemnd i hvert av Mattilsynets lokalområder. Flertallet understreker imidlertid at selv om det nå blir færre nemnder, må de være tilgjengelige og effektive slik at de har mulighet til å oppfylle sitt mandat.

Flertallet viser til komiteens brev av 2. desember 2003 til departementet vedrørende dobbeltkompetanse og dyrevernemndenes fremtidige arbeidssituasjon, samt til departementets svar (vedlagt) av samme dag. Flertallet er engstelige for at den dobbeltkompetanse en viser til, kan medføre at dyrevernemndenes stilling kan bli redusert for fremtiden, og flertallet ber om at departementet er oppmerksom på dette problemet når det utformer forskrifter.

NY § 30 A AVGIFT OG GEBYR

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet har innvendinger mot omfanget i forslaget om hva som kan gebyr- og avgiftsfinansieres i denne paragrafen. Disse medlemmer har tilsvarende innvendinger når det gjelder hvem som skal være avgiftspliktig.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"I lov om dyrevern skal ny § 30 a annet ledd lyde:

Kongen kan i foresegner pålegge produsentar eller importører av fôr til dyr å betale ei avgift på fôr til dyr. Avgifta skal dekkje kostnadar med tilsyn og kontroll etter denne lova med aktivitetar som rettar seg mot dyr, så framt kostnadane ikkje dekkjast av gebyr, jamfør første ledd.

Ny § 30 a tredje ledd utgår."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at forutsetningen for at dyrevernemndene blir underlagt Mattilsynet er at de blir mer operative, tilgjengelige og effektive. Disse medlemmer er positive til at organiseringen av det nye mattilsynet også inkluderer dyrevelferd og etisk kvalitet i sitt arbeidsområde.

Disse medlemmer uttrykker samtidig bekymring over at dyrevernsoppgavene i mattilsynet kan bli skadelidende, fordi dette feltet må konkurrere med mange andre oppgaver. Disse medlemmer peker på at Mattilsynets rolle i næringsutvikling ikke må stå i motsetning til hensynet om å ivareta oppgaver tilknyttet dyrevelferd. Disse medlemmer

understreker at dyr ikke kun er matproduserende vesener, men har egenverdi.

I tillegg stiller disse medlemmer seg skeptiske til forslaget om å avgiftsbelegge næringsaktørene i stor grad for oppgaver som bør ligge under statens ansvarsområde.

Disse medlemmer understreker at antallet dyrevernemnder ikke må reduseres i så stor grad at mandatet blir vanskelig å oppfylle, på grunn av for stort ansvarsområde og store geografiske avstander. Nemndene skal ha god kjennskap til sine områder, og lange reiseavstander skal ikke være et hinder for å utføre arbeidet effektivt.

Disse medlemmer understreker at nemndene må ha tilstrekkelige ressurser til å overvåke sitt geografiske område, foreta rutinekontroller, gripe inn når dette er berettiget, og ha god oppfølging. Disse medlemmer peker på at manglende ressurser hos nemndene har ført til lite forebyggingsarbeid, med det resultat at nemndene ofte griper inn når tragedien allerede er et faktum. Forsvarlig dyrehold er et viktig samfunnshensyn også, og disse medlemmer viser for eksempel til tragedier som følge av uforsvarlig hundehold.

Siden reiseavstandene blir lenger, understreker disse medlemmer viktigheten av å sette av midler til dette. Nemndene har betydelige forvaltningsoppgaver, og disse medlemmer mener derfor at disse enhetene skal bestå av utvalgte lekfolk og fagfolk med både innsikt og kompetanse om dyrevernregelverket. Etter disse medlemmers oppfatning kan regionale enheter ha større habilitet enn lokale enheter.

Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven)

NY § 37 A AVGIFT OG GEBYR

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter ikke forslaget til ordlyd i § 37 a, og har innvendinger mot forslaget om hva som kan gebyr- og avgiftsfinansieres med hjemmel i denne paragrafen. Disse medlemmer er videre uenig i forslaget om hvem som skal være avgiftspliktig.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"I lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endringer:

Overskrift til ny § 37 a skal lyde:

Gebyr

Ny § 37 a første ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrifter pålegge enhver omfattet av denne loven og andre aktører nevnt i § 31 å betale

gebyr for å dekke kostnader ved tilsyn, kontroll og særskilte ytelser, som utferdigelse av attester og godkjenning mv. etter loven her.

Ny § 37 a andre ledd utgår.

Ny § 37 a tredje ledd utgår."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at en god veterinærdekning over hele landet er nødvendig både for publikum og landbruksnæringen, men også for å sikre dyrene velferd.

Veterinærvaktordningen er et tilbud som sørger for at veterinærer er tilgjengelige for publikum utenfor ordinær arbeidstid, og dette er ifølge disse medlemmer nødvendig for å sikre et forsvarlig dyrevern.

For å opprettholde dette tilbudet understreker disse medlemmer viktigheten av at veterinærene som deltar i denne ordningen sikres en godtgjøring som kompenserer for ugunstig arbeidstid og oppdrag på kort varsel.

Når det gjelder det veterinærmedisinske rettsråd er dette etter disse medlemmers oppfatning et viktig rådgivende organ, for blant annet veterinærmyndighetene og rettssystemet, i veterinærmedisinske spørsmål og dyrevernsaker. Disse medlemmer mener at rettsrådets uavhengige posisjon må opprettholdes.

På dette grunnlaget mener disse medlemmer at både det veterinærmedisinske rettsråd og veterinærvaktordningen bør dekkes innenfor offentlige budsjetter.

Lov om husdyravl

NY § 6 A AVGIFT OG GEBYR

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter ikke forslaget til ordlyd i § 6 a, og har innvendinger mot forslaget om hva som kan gebyr- og avgiftsfinansieres med hjemmel i denne paragrafen. Disse medlemmer er videre uenig i forslaget om hvem som skal være avgiftspliktig.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"I lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl gjøres følgende endringer:

Overskrift til ny § 6 a skal lyde:

Gebyr

Ny § 6 a andre ledd utgår.

Ny § 6 a tredje ledd utgår."

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

I lov om dyrevern skal ny § 30 a annet ledd lyde:

Kongen kan i foresegner pålegge produsentar eller importørar av fôr til dyr å betale ei avgift på fôr til dyr. Avgifta skal dekkje kostnader med tilsyn og kontroll etter denne lova med aktivitetar som rettar seg mot dyr, så framti kostnadane ikkje dekkjast av gebyr, jamfør første ledd.

Ny § 30 a tredje ledd utgår.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

I lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endringer:

Overskrift til ny § 37 a skal lyde:

Gebyr

Ny § 37 a første ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrifter pålegge enhver omfattet av denne loven og andre aktører nevnt i § 31 å betale gebyr for å dekke kostnader ved tilsyn, kontroll og særskilte ytelser, som utferdigelse av attester og godkjenning mv. etter loven her.

Ny § 37 a andre ledd utgår.

Ny § 37 a tredje ledd utgår.

Forslag 3

I lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl gjøres følgende endringer:

Overskrift til ny § 6 a skal lyde:

Gebyr

Ny § 6 a andre ledd utgår.

Ny § 6 a tredje ledd utgår.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding I fremmes av samtlige partier, bortsett fra ny § 30 a Avgifter og gebyrer annet og tredje ledd, der Fremskrittspartiet og Senterpartiet går ut.

Komiteens tilråding II fremmes av samtlige partier, bortsett fra ny § 37 a Avgifter og gebyrer første, annet og tredje ledd, der Fremskrittspartiet går ut.

Komiteens tilråding III fremmes av samtlige partier, bortsett fra ny § 6 a Avgifter og gebyrer andre og tredje ledd, der Fremskrittspartiet går ut.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern, lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell og lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl

I

I lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

Inspeksjon

Mattilsynet, medlem av dyrevernemnd og politiet kan til kvar tid inspiserer dyr som kjem inn under lova og dei stadar og rom o.l. der slike dyr held til. Utanlandske inspektørar kan delta i inspeksjonar mv. når det er naudsynt for å ivareta Noregs internasjonale forpliktelser.

§ 16 første ledd skal lyde:

Ingen må driva dyrepensjonat o.l. utan løyve frå *Mattilsynet*.

§ 17 første punktum skal lyde:

Ingen må gjera seg til næring å handla med dyr utan løyve frå *Mattilsynet*.

§ 18 skal lyde:

Utleige av dyr

Ingen må gjera seg til næring å leiga ut dyr utan løyve frå *Mattilsynet*.

Kapittel VII skal med §§ 23 til 27 lyde:

Kapittel VII. Tilsynsmyndigheit, tilsyn og tiltak

§ 23 Tilsynsmyndigheit

Departementet eller den det gjev fullmakt fører tilsyn og fattar enkeltvedtak for gjennomføring av føresegner gitt i eller i medhald av denne lova.

§ 24 Dyrevernemnder

I kvart av dei lokale områda til Mattilsynet skal det vere ei eller fleire dyrevernemnder. Departementet oppnemner og fastset talet på dyrevernemnder og gjev dei fullmakt til å gjera vedtak etter § 23.

Departementet gjev reglar om oppnemning, samansetning og kompetansen til nemnda.

§ 25 Gjennomføring av vedtak og inspeksjon

Vert eit pålegg ikkje etterkome, skal tilsynsmyndigheit taka dei åtgjerder som trengst. Pålegg som ikkje vert etterkome, kan gjennomførast av tilsynsmyndigheit for den ansvarlege si rekning.

Politiet skal når tilsynsmyndigheit ber om det, hjelpe til med iverksetting av vedtak og inspeksjonar.

Tiltak som vert sett i verk etter dette kapittel er ikkje til hinder for at det vert reist straffesak etter § 31.

§ 26 Mellombels forvaring

Forutan tilsynsmyndigheit kan politiet, når det er naudsynt, mellombels taka med seg dyr eller på annan måte sjå til at dyret får høveleg tilsyn og stell. Har politiet mellombels teke med seg dyr, fell vedtaket bort om det ikkje vert stadfesta av tilsynsmyndigheit innan 3 dagar. Mellombels forvaring av dyr skal normalt vare høgst 3 veker. Tilsynsmyndigheit avgjer om dyret skal leverast attende til eigar, seljast, verta omplassert eller verta avliva. Vedtak som politiet har gjort kan verta påklaga til Mattilsynet.

§ 26 a Avliving straks

Dersom det vil føre til unødig lidning for eit dyr å leve vidare, kan Mattilsynet straks setje i verk avliving av dyret. Dette gjeld også dyr som er i mellombels forvaring etter § 26 og gjeld sjølv om dyreeigar set seg imot avlivinga.

§ 27 Tvangsmulkt

Mattilsynet kan påleggje tvangsmulkt i form av einskild mulkt eller løypande mulkt for å gjennomføre pålegget når eit pålegg etter denne lova ikkje vert oppfylt innan den fristen som er sett. Størrelsen på tvangsmulka skal fastsetjast ut frå kor viktig det er at pålegget vert oppfylt og kva kostnader dette kjem til å medføre.

Kongen kan gje føresegn om at dyrevernemnda kan ileggje tvangsmulkt andsynes ein eigar eller innehavar som ikkje har oppfylt eit pålegg nemnda har gjeve.

Pålegg om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Mattilsynet kan fråfalle påløypt tvangsmulkt.

§ 30 første ledd nytt nr. 10 skal lyde:

10. etablering og drift av slakteri, herunder krav om godkjenning og vilkår for å trekkja godkjenninga attende.

I kapittel VIII skal ny § 30 a lyde:

Avgift og gebyr

Kongen kan i føresegner påleggje einkvar omfatta av denne lova å betale gebyr for å dekkje kostna-

der med tilsyn, kontroll og særskilte ytingar, som utferding av attestar og godkjenningar o.a., etter denne lova.

Kongen kan i føresegner påleggje verksemder omfatta av lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) å betale ei avgift på næringsmiddel. Avgifta skal dekkje kostnader med tilsyn og kontroll etter denne lova med aktivitetar som rettar seg mot dyr som vert brukt i produksjon av næringsmiddel, så framt kostnadene ikkje dekkjest av gebyr, jamfør første ledd.

Kongen kan i føresegner påleggje produsentar eller importørar å betale ei avgift på fôr til dyr som ikkje brukast til produksjon av næringsmiddel. Avgifta skal dekkje kostnader med tilsyn og kontroll etter denne lova med aktivitetar som rettar seg mot dyr som ikkje vert brukt i produksjon av næringsmiddel, så framt kostnadene ikkje dekkjest av gebyr, jamfør første ledd.

Kongen kan gjeva nærare føresegner om berekning av avgiftene og gebyra, og oppkrevjing og innbetaling av desse.

Ved forseinka betaling av avgifter og gebyr, skal det betalast rente i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling.

Avgifter og gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

II

I lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endringer:

§ 31 tredje ledd annet punktum oppheves.

§ 34 første punktum skal lyde:

Departementet eller den departementet bemyndiger kan gi advarsel til dyrehelsepersonell som forsettlig eller uaktsomt overtrer plikter etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av den, hvis pliktbruddet er egnet til å medføre fare for sikkerheten i dyrehelsetjenesten eller til å påføre dyreeier større belastninger og dyr unødig lidelse.

Ny § 37 a skal lyde:

Avgift og gebyr

Kongen kan i forskrifter pålegge enhver omfattet av denne loven å betale gebyr for å dekke kostnader ved tilsyn, kontroll og særskilte ytelser, som utferdigelse av attester og godkjenninger mv., etter loven her.

Kongen kan i forskrifter pålegge virksomheter omfattet av lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) å betale en avgift på næringsmidler som skal dekke kostnader ved tilsyn og kontroll etter loven her i den utstrekning aktivitetene retter seg mot dyr som brukes til produksjon av næringsmidler, så-

fremt kostnadene ikke dekkes ved gebyr i medhold av første ledd.

Kongen kan i forskrifter pålegge produsenter eller importører å betale en avgift på fôr til dyr som ikke brukes til produksjon av næringsmidler. Avgiften skal dekke kostnader ved tilsyn og kontroll etter loven her i den utstrekning aktivitetene retter seg mot dyr som ikke brukes til produksjon av næringsmidler, såfremt kostnadene ikke dekkes ved gebyr i medhold av første ledd.

Kongen kan gi nærmere bestemmelse om avgiftenes og gebyrenes beregning, oppkreving og innbetaling.

Ved forsinket betaling av avgifter og gebyrer, skal det betales rente i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling.

Avgifter og gebyrer er tvangsgrunnlag for utlegg.

III

I lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl gjøres følgende endring:

Ny § 6 a skal lyde:

Avgift og gebyr

Kongen kan i forskrifter pålegge enhver omfattet av denne loven å betale gebyr for å dekke kostnader ved tilsyn, kontroll og særskilte ytelser, som utferdi-

gelse av attester og godkjenninger mv., etter loven her.

Kongen kan i forskrifter pålegge virksomheter omfattet av lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) å betale en avgift på næringsmidler. Avgiften skal dekke kostnader ved tilsyn og kontroll etter loven her i den utstrekning aktivitetene retter seg mot dyr som brukes til produksjon av næringsmidler, såfremt kostnadene ikke dekkes ved gebyr i medhold av første ledd.

Kongen kan i forskrifter pålegge produsenter eller importører å betale en avgift på fôr til dyr som ikke brukes til produksjon av næringsmidler. Avgiften skal dekke kostnader ved tilsyn og kontroll etter denne loven i den utstrekning aktivitetene retter seg mot dyr som ikke brukes til produksjon av næringsmidler, såfremt kostnadene ikke dekkes ved gebyr i medhold av første ledd.

Kongen kan gi nærmere bestemmelse om avgiftenes og gebyrenes beregning, oppkreving og innbetaling.

Ved forsinket betaling av avgifter og gebyrer, skal det betales rente i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling.

Avgifter og gebyrer er tvangsgrunnlag for utlegg.

IV

Loven trer i kraft fra den tid kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 8. desember 2003

Olav Akselsen

leder

Grethe Fossli

ordfører

Vedlegg

Brev fra Landbruksdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 2. desember 2003

Vedrørende henvendelse om Ot. prp. nr. 16 (2003-2004), Om lov om endringer i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern mv.

Det vises til Deres brev av 2. desember 2003, vedrørende spørsmål om konsekvensene av endringsforslaget som Regjeringen har fremlagt, i forhold til dobbeltkompetanse og dyrevernemndenes fremtidige arbeidssituasjon.

Lovendringsforslaget tar sikte på at dyrevernemndene skal utøve samme myndighet som i dag, slik næringskomiteen forutsatte ved behandlingen av St.meld. nr. 12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd. Departementet ønsker imidlertid å gi Mattilsynet generell kompetanse, slik at tilsynet kan treffe enkeltvedtak også overfor den som påfører andres dyr, eierløse dyr eller viltlevende dyr unødig lidelse. Erfaring har vist at forvaltningen trenger virkemidler også overfor andre enn dyreeiere/innehavere. På dette punktet legges det ikke opp til dobbeltkompetanse, da det ikke er foreslått å utvide den personkretsen som dyrevernemndene har myndighet over.

Forslaget om å legge tilsyns- og tiltakskompetansen til departementet er basert på at myndigheten vil bli delegert til den utøvende forvaltningen, det vil si Mattilsynet og dyrevernemndene.

Dobbeltkompetanse etter dyrevernloven er prinsipielt sett ikke et nytt fenomen. I dag har distriktsveterinæren tilsyns- og vedtakskompetanse etter forskrifter gitt med hjemmel i dyrevernloven. Det vil si at man har fått, og i stadig økende grad får, dobbeltkompetanse etter hvert som det utarbeides slike forskrifter. Dette er i tråd med intensjonen i dyrevernlovens § 25 som er hjemmelsgrunnlaget for distriktsveterinærens myndighet. Innen få år forventer man å ha forskriftsregulert praktisk talt samtlige former for næringsmessige dyrehold av vesentlig omfang i Norge, jf. mål og tiltak i Stortingsmeldingen om dyrehold og dyrevelferd.

Bakgrunnen for å trekke Statens dyrehelsetilsynet/Mattilsynet i større grad inn i det lokale dyrevernarbeidet, må ses i lys av at konkrete krav i forskriftsform reduserer behovet for legmannsskjønnet. Dette henger sammen med at en stadig større del av dyre-

vernforvaltningen baseres på vitenskaplig kunnskap (etologisk, biologisk, veterinærfaglig med mer), noe som reduserer behovet for skjønnsutøvelse.

Det kommer stadig strengere krav fra brukere og publikum om inngående kunnskap om rettsanvendelse og saksbehandlingsregler. Ved Stortingets behandling av Stortingsmeldingen om dyrehold og dyrevelferd, fremkom det ikke innvendinger mot å gi Mattilsynet generell myndighet etter dyrevernloven.

Departementet tar sikte på at potensielle problemer som følge av dobbeltkompetanse skal forebygges gjennom utferdigelse av instruks og/eller forskrift og retningslinjer. Hittil har ikke dobbeltkompetanse vært et problem, noe som kan ses i lys av de tette koblingene som det er mellom distriktsveterinærer og nemndene. Dette forebygges også ved at distriktsveterinæren fortsatt skal ivareta sekretærfunksjonen for nemnda.

Spørsmålet om nemndenes fremtidige arbeidssituasjon vil avhenge av flere forhold, blant annet antall nemnder og en vurdering av hensiktsmessige arbeidsfordeling mellom nemnd og tilsyn ut fra lokale forhold. Dette spørsmålet gjør seg imidlertid gjeldende uavhengig av nevnte lovendringsforslag og er en løpende problemstilling i forhold til gjeldende rett, blant annet som følge av budsjettmessige disposisjoner og av i hvilken grad distriktsveterinæren/Mattilsynet lokalt bør føre tilsyn etter forskriftene.

Det er også grunn til å minne om at nemndarbeidet er basert på at det skal kunne gjøres i tillegg til ordinært arbeid, noe som tilsier at nemndene har begrenset kapasitet og tilgjengelighet. En må uansett ikke etablere en arbeidssituasjon for nemndene som innebærer at de på fritiden skal dekke et større distrikt og arbeidsomfang enn det som er rimelig å kreve.

Departementet legger til grunn at lovendringsforslaget ikke skal medføre en prinsipiell endring i nemndenes arbeidssituasjon, og at nemndene og Mattilsynet må samhandle, for å oppnå et hensiktsmessig og rasjonelt tilsyn.